

(27. 1. 2016; Televízna stanica TA 3, Ekonomika; 16.40; Marek Mašura)

Marek Mašura, moderátor:

"Od februára čakajú našich klientov bánk zmeny. Definitívne zanikne súčasná podoba čísla účtov a nahradí ju 24-miestny tvar IBAN. Novinka je výsledkom zjednotenia platobného systému v krajinách platiacich eurom. Viac nám o nej teraz povie Peter Holička, generálny riaditeľ odboru platobného styku Národnej banky Slovenska, ktorého už vítam u nás v štúdiu. Pán Holička, prajem príjemný dobrý deň."

Peter Holička, generálny riaditeľ odboru platobného styku NBS, (host' v štúdiu):

"Ďakujem, dobrý deň."

Marek Mašura:

"Pán Holička, poďme sa najprv pozrieť na to, ako ten spomínaný IBAN vlastne vyzerá. Ja poprosím réžiu o ukážku a vás o odpoveď na otázku, čo sa vlastne od februára zmení."

Peter Holička:

"Na úvod by som, ak dovoľíte, pán redaktor, chcel vysvetliť skratku IBAN, pretože je to skratka z anglických slov, a v podstate znamená, že je to číslo účtu vyjadrené v medzinárodnom formáte. Ako môžu diváci vidieť v tejto chvíli, IBAN sa skladá z niektorých takých základných častí, kde pre Slovensko v podstate sú nové časti na úvod dve písmená - SK, to znamená Slovenská republika, a kontrolná číslica, dve pozície. Všetky ostatné časti tejto štruktúry diváci už poznajú z hľadiska doterajšieho účtu, len sú poprehadzované v inom poradí, to znamená kód banky, ktorý bol pôvodne na konci, poznáme ako za lomítkom, je teraz na piatej až ôsmej pozícii. A to, čo bolo doteraz predčíslie a základné číslo účtu, je uvedené potom následne za týmto. Ak by som mohol, ešte by som uviedol, že je to medzinárodný štandard, je to ISO štandard, ktorý má maximálne 34 pozícií, a ako ste uviedol v úvode, v Slovenskej republike má 24 pozícií."

Marek Mašura:

"Čiže v iných krajinách môže mať aj viacej miest?"

Peter Holička:

"V iných krajinách má viac. Vždycky je to poplatné histórii a vývoju v danej krajine. Poviem príklad, z tých najdlhších, ktoré sú, je Malta, má 31 pozícií, Cyprus 28 pozícií, z najkrajších majú Belgicko 16, Holandsko 18, a napríklad pre zaujímavosť, z krajín, ktoré majú rovnako 24 pozícií ako Slovensko, sú Švédsko, Rumunsko."

Marek Mašura:

"Povedzme si viacej o tom, prečo vlastne naše čísla účtov tento IBAN nahrádza?"

Peter Holička:

"Cieľom je to, čo už prežívame v podstate dva rok, cieľom je SEPA, opäť by som rozkódoval, to je jednotná oblasť platieb v euro, čo ste povedali na úvod, čo znamená, cieľom, IBAN je výsledkom Sepy, to znamená, je výsledkom harmonizácie platieb v Európskej únii, alebo teda v krajinách SEPA, aby tie platby mohli chodiť rýchlejšie, aby platby mohli byť vykonávané ľahšie a v podstate SEPA priniesla zánik, aby sme už nerozlišovali medzi tuzemským a zahraničným platobným stykom, aby teda sa zharmonizovali lehoty, aby sa zharmonizoval spôsob podmienky vykonávania platieb."

Marek Mašura:

"Čiže inými slovami, rýchlejšie posielanie z jednej krajiny do druhej, a takisto aj lacnejšie?"

Peter Holička:

"Je to tak, rýchlejšie posielanie, myslím, že divákovi môžem to povedať a príklade, že teda lehota je spoločná, to znamená, či platíte, obrazne poviem, Bratislava - Trenčín, alebo platíte Bratislava - Lisabon, vždycky dnes pošlete a na druhý deň je to pripísané na účet klienta, čiže je to v oblasti, v celej SEPA oblasti, čo je tvorené 28 krajinami Európskej únie, a šiestimi krajinami ešte ďalšími z Európy."

Marek Mašura:

"Dobre. Poďme si to povedať už teraz na konkrétnejších prípadoch, ako to bude vyzeráť v praxi. Čo ak teda budem chcieť poselať peniaze po 1. februári, musím teda do internet bankingu naťukať namiesto tých súčasných desiatich číslic plus štvormiestneho čísla banky už len 24-miestny kód IBAN?"

Peter Holička:

"No, odpoveď oficiálne je áno, pretože IBAN je 24-miestne číslo účtu, ale keď sa pýtate na internet banking, tak opäť diváci, ktorí používajú, vedia, že, a banky dnes vôbec poskytujú rôzne možnosti nejakých úľav, alebo rôznych pomôcok, ktoré by mohli pomôcť pri natypovaní tohto dlhého čísla účtu, znížiť chybovosť akoby a takisto nejako sa popasovať s tým IBAN-om. Ak môžem, uvediem príklady, ktoré teda sú známe. Sú to, buď je to, všetky trvalé príkazy, ktoré sú dnes v systémoch už v banke zadané, budú konvertované automaticky, ďalej je možné odporučiť klientom, aby si dohodli zasielanie faktúr v elektronickej forme, kde si potom môžu cez kopírovanie, nakopírovanie čísla účtu

do internet bankingu teda preniesť nakopírované toto číslo účtu, banky ponúkajú rôzne scanery, čítačky, QR kódov, číselných rôznych čiarových kódov, atď., takže tých možností je viac, tak by som odporúčal divákovi, aby kontaktovali svoju banku a popýtali sa, poradili sa na tieto možnosti."

Marek Mašura:

"A čo radíte menej technicky zdatným spotrebiteľom?"

Peter Holička:

"No, tým ostáva akurát natypovať tento celý IBAN. Považujem za nutné ešte upozorniť divákov, teda klientov bánk, že za správnosť a opodstatnenosť prevodného príkazu zodpovedá vždy klient, to znamená, musí sa v prvom rade snažiť, aby sa nepomýlil."

Marek Mašura:

"Vy ste to už povedali, no ja sa predsa len spýtam čosi konkrétnejšie. Dnes totižto platí, že internet banking mojej banky mi automaticky prekonvertuje moje číslo účtu na IBAN, táto možnosť teda definitívne zaniká?"

Peter Holička:

"V podstate áno, to, čo sa bude diať od 1.2., nazývame koniec prechodného obdobia, to znamená obdobia, v ktorom mohli banky pomáhať poskytovať konvertory klientom, a to, čo ste pomenoval, to je v podstate konvertor, takže by to zaniklo, a v prvom rade bude treba napísať číslo účtu v tvare IBAN-u."

Marek Mašura:

"Ale priu 24-miestnom kóde je väčšia šanca, že sa človek pomýli."

Peter Holička:

"To je pravda, to so sebou nesie, práve ak som uviedol tie rôzne pomôcky, je možné teda sa vyhnúť, poviem príklad, ak by ste prešli niektoré platby na inkaso, zadáte si inkaso raz a nepomýlite sa, alebo si dáte trvalé príkazy, to znamená, zadáte si trvalý príkaz, ak sa platby opakujú, zadáte raz, nepomýlite sa. Pokiaľ viem, v internet bankingu komerčných bánk je možnosť zadať si najčastejších klientov, ktorým platíte, keď si dáte o nich informácie, ich bankové spojenia, budú vám ponúknuté v rámci internet bankingu. Čiže možností, ako vyriešiť hroziacu chybovosť, je viac."

Marek Mašura:

"Upozorní ma aj systém, keď urobím chybu?"

Peter Holička:

"Myslím, že áno, čo poznám systémy, tak v podstate pri typovaní IBAN-u, ak natypujete zlé číslo, zle nejaké číslo z tohto čísla účtu, by vám mal v reálnom čase upozorniť, pretože celý ten IBAN je v podstate matematický algoritmus, ktorý je kontrolovaný na určité kontrolné číslo, a systém, pokiaľ je nastavený, tak v reálnom čase vám naznačí, že toto číslo by tam nemalo byť, lebo je zlé."

Marek Mašura:

"Pán Holička, my sme teraz vlastne hovorili najmä o zmenách pre bežných spotrebiteľov."

Podíme sa teraz ešte pozrieť, čo vlastne platí nové pre podnikateľov, keďže hovorí sa veľa o tzv. SEPA režime pre nich, tak čo to teda znamená?"

Peter Holička:

"To je druhý moment, ktorý prináša 1. február, takže prvý bol pre fyzické osoby, druhý je pre právnické osoby, t.j. prináša to, že končí prechodné obdobie, dokedy mohli komunikovať s bankou formou dát, ktoré boli dovtedy platné, nejaké staré formáty dát, mali prechádzať a určiť sa na nový formát, to znamená SEPA formát, ktorý, to je zase ISO norma, ISO 20022, pre odborníkov, to znamená, je to XML formát, a je povedané teda, od 1.2. končí prechodné obdobie, kedy mohli používať starý, alebo nový, kedy banky pomáhali s konverziou týchto dát, a opätovne platí, že by mali používať už len SEPA formát."

Marek Mašura:

"Tento nový systém majú používať pri komunikácii s bankou. Čo sa tým konkrétne myslí?"

Peter Holička:

"Myslí sa tým, by som povedal, obojstranná komunikácia, to znamená, buď ako právnická osoba, teda ako klient zadávate príkazy, to znamená, posielate do banky vo forme súboru, vo forme dát, ktoré vyjadrujú vaše transakcie, môže to byť vo forme opačnej, že banka vám zasiela výpisy, to znamená, vám oznamuje vaše obraty na účte, atď., čiže je to obojstranná komunikácia."

Marek Mašura:

"Čiže je to akýsi softvér, ak tomu teda správne rozumiem, ktorý, povedzme, údajne na faktúra prekonvertuje do formátu, ktorému banka rozumie?"

Peter Holička:

"Je to, neviem, či softvér aplikácie, je to naprogramovanie a prepojenie vášho informačného systému ako právnickej osoby, ako podnikateľa, aby sa konvertovali dáta do takej podoby, ktoré banka od vás očakáva, a tá očakáva od vás od 1.2. už len vo formáte XML."

Marek Mašura:

"O akých podnikateľoch hovoríme, ktorých sa to týka?"

Peter Holička:

"Hovoríme o všetkých podnikateľoch."

Marek Mašura:

"Čiže aj o živnostníkoch?"

Peter Holička:

"Áno."

Marek Mašura:

"Ešte na záver jedna otázka. Ostal nám čas na poslednú otázku. Aké najčastejšie otázky ešte dostávate od klientov bánk v súvislosti s IBAN-om, čo by ste ešte poradili, na čo by si mali dať pozor?"

Peter Holička:

"No, zachytili sme otázky, ktoré sú logické, a rád na ne odpoviem. Napríklad, kde nájdem svoj IBAN? Ja by som rád ukludnil divákov a občanov, že svoj IBAN máte na výpise, treba hľadať na výpise z účtu, treba hľadať na internet bankingu, takže vlastne iban nie je problém. Ďalej dostávame, alebo sme zachytili, že nie je jasné tretia a štvrtá pozícia, to znamená kontrolka v IBAN-e, nie je jasné, počul som názory, že či vari budeme mať všetci také isté v štáte, alebo či sa to bude opakovať. Chcel by som odporučiť občanom, aby neriešili kontrolku, pretože kontrolka je výsledkom zložitého algoritmu na určitý model, matematický model výpočtu čísla účtu, dostanú to od banky, a to, čo dostanú od banky, je nutné používať. Takže netreba sa venovať a znepokojevať kontrolnou číslicou, ak ste platiteľ, používate to číslo účtu, ktoré poznáte zo svojej banky, no a pokiaľ ste príjemca, by bolo dobré, aby ste svoj IBAN oznámili platiteľom."

Marek Mašura:

"A čo v prípade, keď dostanem ako spotrebiteľ faktúru od svojho dodávateľa plynu a tam nie je IBAN, čo s tým ďalej?"

Peter Holička:

"Nemalo by sa stať, ale pokiaľ sa stane, odporúčam opäť, pokiaľ používate internet, alebo teda ste zruční v internetovej komunikácii, tak odporúčam ísť na stránku Národnej banky Slovenska, proste každá komerčná banka, centrálna banka, majú na svojej stránke tzv. IBAN-ovú kalkulačku, takže tam si to môžete konvertovať z toho čísla účtu na nové číslo účtu, prípadne je nutné sa spojiť so svojím dodávateľom služieb, alebo o koho sa jedná, a dohodnúť sa, popýtať sa teda, pokiaľ tam je to číslo po starom ešte, v akom tvare po novom znie."

Marek Mašura:

"Pán Holička, to už bola moja posledná otázka. Ja verím, že sa nám podarilo zodpovedať tie, ľudovo povedané, najpálčivejšie otázky v súvislosti s IBAN-om. Ďakujem vám veľmi pekne a prajem vám ešte príjemný zvyšok dňa."

Peter Holička:

"Ďakujem za pozvanie."